

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, GEGUŽĖ – MAY 20, 2014 • Vol. CV Nr. 58 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 05-19-2014

Gaižiūnų poligone Rukloje, Jonavos rajone, vyko jungtinė Lietuvos karių ir NATO sąjungininkų iš JAV oro desanto operacija. Antano Gedrimo (KAM)–Eltos nuotr.

JAV sausumos pajėgų sekretorius stebėjo pratybas Lietuvoje

Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas susitiko su į Lietuvą dviem dienom atvykusių JAV sausumos pajėgų sekretoriumi John M. McHugh ir aptarė Lietuvai ir NATO svarbias regioninio saugumo aktualijas bei tolesnį Lietuvos gynybinį bendradarbiavimą su JAV.

J. Olekas padėkojo JAV sausumos pajėgų sekretoriui už itin spartų ir reikšmingą indėlį reaguojant į grėsmingą situaciją Ukrainoje, galinčią kelti grėsmes ir Baltijos šalių saugumui: dislokuotus papildomus JAV naikintuvus ir oro desantininkų kuopą.

JAV sausumos pajėgų sekretorius patikino, kad Lietuva yra labai svarbi, artima partnerė ir JAV tvirtai laikysis Šiaurės Atlanto sutarties 5-ojo – kolektyvinės gynybos – straipsnio ir kitų NATO įsipareigojimų.

Svečias lankėsi Lietuvos kariuomenės Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ lauko taktinėse pratybose „Juodoji strėlė 2014“. Oro desanto operacijoje dalyvavo apie 120 Lietuvos ir JAV karių. Svečias

itin teigiamai įvertino bendrą Lietuvos ir JAV karių kovinį rengimą. Jis pabrėžė, kad bendradarbiavimas naudingas abiem pusėms ir kaip tik dabar JAV svarsto tolesnio bendradarbiavimo su Lietuva planus.

Ministras J. Olekas taip pat informavo JAV sausumos pajėgų sekretorių, kad Lietuva savo ruožtu suteiks atitinkamą infrastruktūrą ir treniruočių sąlygas atvykstantiems JAV kariams.

Viešėdamas Lietuvoje svečias taip pat lankėsi Rukloje, kur su Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų vadu generolu majoru Almantu Leika, „Geležinio Vilko“ brigados vadu pulkininku Raimundu Vaikšnoru ir Lietuvoje dislokuotos JAV 173-iosios oro desanto brigados vadu pulkininku Michael L. Foster aptarė JAV karių integravimo į bendrą Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų kovinį rengimą klausimus, apžvelgė vykstančias ir artėjančias bendras pratybas Lietuvoje ir užsienyje, kuriose planuojama, dalyvaus ir Lietuvoje dislokuota JAV karių kuopa. ELTA

ŠIAME NUMERYJE:

Didysis pokalbis –
Gintė B. Damušytė – 3 psl.

Svarbiausia – žmonių
pasitikėjimas – 5 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Lietuva pristatoma tradicinėje kultūrų mugėje Meksikoje

Meksikos sostinėje gegužės 17 d. iškilminga visų dalyvaujančių šalių atstovų eiseną buvo atidaryta tradicinė Draugiškų kultūrų mugė (Feria de Culturas Amigas). Tai yra spalvingas, išskirtinio 20 mln. gyventojų turinčio miesto ir turistų dėmesio sulaukiantis renginys, kuriame pristatoma šalių kultūra, gastronomija, menai, turizmo galimybės bei siekiama skatinti šalių kultūrų tarpusavio ryšius. Istorinėje Mexico miesto Zocalo aikštėje vykstančiame renginyje tarp kitų 86 dalyvaujančių šalių vėliavų Lietuvos trispalvė pleve suoja pirmą kartą.

Lietuvos informacinis stendas įrengtas LR ambasada Washingtone bendradarbiaujant su Valstybiniu turizmo departamentu, Lietuvos garbės konsulatu Meksikoje bei aktyvia Meksikos lietuvių bendruomene. Apsi-

kuriuos ekspozicijai pateikė Lietuvos liaudies kultūros centras.

Kasmetinė Draugiškų kultūrų mugė rengiama nuo 2009 metų. Mugė veiks dvi savaites kasdien – iki birželio 1-osios dienos. Tikimasi, jog joje apsilankys per 2 milijonus lankytojų.

LR ambasados Washingtone info ir nuotr.

Kantrybė yra karti, bet jos vaisiai – saldūs. – J. J. Rousseau

DIDYSIS POKALBIS

Gintė B. Damušytė.

Stiprios užsienio lietuvių vienijančios organizacijos yra mūsų bendras interesas

Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorė Gintė B. Damušytė atsako į „Draugo“ korespondentės Audronės V. Škiudaitės klausimus

– „Draugą“ domintų einamieji Jūsų vadovaujamo departamento reikalai – ko išvija tikisi iš Lietuvos valstybės, kuriai departamentas atstovauja, ir ką departamentas laiko šios dienos aktualiausiais reikalais?

– Užsienio lietuvių departamentas siekia stiprinti užsienio lietuvių ryšį su Lietuva. Rengiame ir jau antrus metus kartu su kitomis institucijomis įgyvendiname Globalios Lietuvos – užsienio lietuvių išitraukimo į valstybės gyvenimą – kūrimo programą, kurios įgyvendinimą ir kasmetinių programinių dokumentų rengimą koordinuoja Užsienio reikalų ministerija. Per šią programą telkiame 13 Lietuvos institucijų bendram darbui, palaikome diasporos iniciatyvas, prisidedančias prie Lietuvos valstybės stiprinimo ir jos vardo garsinimo, kaip, pvz., Liuksemburgo lietuvių dalyvavimą Tautų festivalyje, kurio metu liuksemburgiečiai ir aplinkinių regionų gyventojai supažindami su Lietuvos tautodaile ir liaudies amatais bei lietuviškos tekstilės naujovėmis, ar Ukrainos lietuvių kultūros draugijos veiklą, susietą su įvairių valstybinių ir kitų švenčių organizavimu.

Pažymėtina, kad Globalios Lietuvos programa yra pagalbiniis instrumentas, kuris papildo, bet jokiu būdu nepakeičia senas tradicijas turinčios ar savarankiškai vykdomos užsienio lietuvių veiklos. Užsienio lietuvių departamento dėmesys yra nukreiptas ten, kur parama padeda pasiekti bendrą Lietuvos ir jos diasporos tikslą – stiprinti po pasaulį pasklidusios mūsų tautos tarpusavio ryšius ir jos ryšius su Lietuva, padėti užsienyje gyvenantiems lietuviams išsaugoti lietuviškąjį tapatumą, gimtąją kalbą, kultūrą, tradicijas, skatinti užsienio lietuvių organizacijų formavimąsi ir jų organizacinių gebėjimų stiprinimą. Taip pat siekiame ieškoti efektyvių būdų, kaip pasitelkti Lietuvos diasporos profesinę patirtį, pasiekimus ir laimėjimus Lietuvos pažangai, jos vardo garsinimui ir politinių, ekonominių, kultūrinių ryšių su užsienio valstybėmis plėtrai.

Emigracija nėra naujas reiškinys nei Lietuvoje, nei kitose šalyse. Migracijos poveikis jaučiamas visur pasaulyje. Esame diasporos tauta, tokia visada ir buvome. Didžiausia problema tame, kai nutrūksta išvykusių lietuvių ryšiai su gimtąja ša-

limi. Tuomet silpsta ir išblėsta tapatybė bei gyvybingi saitai su Lietuva.

Valstybės politika diasporos atžvilgiu grindžiama „Globalios Lietuvos“ idėja, kuri kaip tik skatina daugialypius mokslo, kultūros, verslo, visuomeninius ir kitus ryšius su Tėvyne, taip pat siekia pasitelkti užsienyje sukauptą tautiečių patirtį valstybės gerovei kurti.

Užsienio lietuvių ir jų organizacijų interesai, lūkesčiai ir poreikiai labai skiriasi. Vieni savo veiklai tikisi viso valstybės išlaikymo, kiti tenkinasi daliniu finansavimu, kai kurie nieko neprašo ir nelaukia, patys tvarkosi, kaip Kanados lietuvių bendruomenė, kuri savo veiklą finansuoja per Kanados Lietuvių fondą ir kitus rėmėjus. Šis sprendimas yra Kanados lietuvių savanoriškas indėlis į Globalios Lietuvos programą. Kitiems yra sudėtingiau dėl geopolitinių aplinkybių ar atšiauresnio politinio klimato. Net ir simbolinė parama, kurios kukliai prašo Gruzijos ar Moldovos lietuviai, įgalina jų bendruomeninę veiklą ir renginius.

Vieni lietuvių tapatina su etnografinių tradicijų puoselėjimu, kiti su kultūros paveldo išsaugojimu (prižiūri lietuviškus paminklus, tremtinių kapus, renka ir skaitmenina archyvus), tretį pristato Lietuvos pažangą verslo, mokslo ar kitose srityse. Šie skirtingi pavyzdžiai liudija veiklos įvairovę. Užsienio lietuvių departamentas kasmet finansuoja ir administruoja daugiau kaip 200 tokių projektų, kurie prisideda prie Globalios Lietuvos programos tikslų realizavimo. Dirbame su projektais įgyvendinamais partneriais užsienyje ir Lietuvoje. Džiaugiamės, kad šiais metais Švietimo ir mokslo ministerija pradėjo skelbti konkursus neformalaus liuanistinio švietimo projektams ir kad liuanistinėms mokykloms padeda šios srities specialistai.

G. Damušytė aptaria Europos liuanistinių mokyklų sąskrydį „Draugystės tiltas-2014“ su Švedijos lietuvių bendruomenės organizacinio komiteto vadove E. Saaf Globalios Lietuvos vadovų renginyje. Iš Global Lithuanian Leaders organizacijos archyvo

Tikimės, kad ir Kultūros ministerija ateityje išives panašią tvarką, kuri leis užsienio lietuviams dalyvauti skelbiamuose konkursuose.

Vienas iš aktualiausių klausimų Užsienio lietuvių departamentui yra adekvatus reagavimas į iššūkius, kurie kyla naujosios emigracijos šalyse. Pažiūrėkime vien į rinkimų statistiką, kuri daug ką atskleidžia. Palyginus 2009 m. ir 2014 m. Respublikos Prezidento rinkimus, užsienyje balsuojančių Lietuvos piliečių skaičius sumažėjo nuo 19,9 tūkst. iki 15,7 tūkst. (21 proc.), nors emigravusiųjų skaičius tikrai yra didesnis. Pažymėtina, kad Airijoje rinkimuose užsiregistravo tik trečdalis 2009 m. registruotų rinkėjų, taip pat rinkėjų sumažėjo JAV – 33 proc. Tačiau Jungtinėje Karalystėje, Vokietijoje ir Danijoje išaugo apie 20 proc., Belgijoje – 33 proc., Nyderlanduose – 77 proc., o Norvegijoje – net du kartus. Ką tai reiškia? Didelė dalis išvykusiųjų lietuvių ištirpsta pasiekę užsienį, nesiregistruoja balsuoti, nesijungia į bendruomenes. Kita vertus, matome, kad lietuvių aktyvumas kai kur tikrai išaugo, ypač naujosios emigracijos šalyse.

Užsienio reikalų ministerijos užsakymu visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“ internetu atliko apklausą apie užsienio lietuvių poreikius. Informacija apie vykdomą apklausą buvo skleidžiama per Facebook'ą ir per užsienio lietuvių organizacijas, tarp jų ir kraštų lietuvių bendruomenes. Džiaugiamės, kad 79 proc. apklaustųjų patvirtino, kad lietuvių išlaikymas užsienyje jiems yra svarbu. Tačiau pažymėtina ir tai, kad apklausoje aktyviausiai dalyvavo žmonės, nepriklausantys jokiai organizacijai (63 proc.), o tik 37 proc. nurodė, kad priklauso bendruomenei. Tai yra įrodymas, kad dirva plati. Mūsų nuomone, vienas iš svarbiausių veiksnių yra asmeninė motyvacija ir noras išlaikyti lietuvių, bendruomeniškumą, ryšį su Lietuva. Neabejoju, kad Lietuvos institucijoms, tarp jų diplomatinėms atstovybėms, taip pat ir užsienio lietuvių bendruomenėms, rūpi pasiekti nutolusius tautiečius, sustiprinti ryšį su motyvuotais lietuvių ir jiems padėti burtis tam, kad būtų suvienytos pastangos. Stiprios užsienio lietuvių vienijančios organizacijos yra mūsų bendras interesas: jos užtikrina veiklos tęstinumą puoselėjant lietuvių ir pristatant Lietuvą užsienyje, leidžia plėsti geras iniciatyvas, įtraukti į jas daugiau lietuvių ir užtikrinti lietuvių bendruomenės ir Lietuvos matumą užsienyje.

Pietų Amerikos lietuvių jaunuolių susitikimas su LR užsienio reikalų ministru Linu Likevičiumi (ketvirtas iš k.). URM parėmė jų mokymus Vilniaus lietuvių namuose

TELKINIAI

Pagerbėme mamas

Kaip gera tiems, kurie dar turi Motinas.

Kaip gera tiems, kurie gali pabučiuoti jų visada šviesos kupinus veidus ir geras rankas.

Kaip gera tiems, kurie gali pamatyti savo atspindį jų akyse.

Kaip gera tiems, kurie gali džiaugtis Motinų palaiminimu.

Ir iš kur tas sūnų ir dukrų įsitikinimas, kad Motina yra amžina.

Tad nulenkime galvas ir pasimelskime už mūsų mylimas ir nuostabias Mamas!

„Žiburio“ lituanistinės šeštadieninės mokyklos meninės programos atlikėjai.

Reginos Juškaitės-Švobienės nuotraukos

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Gražiausias pavasario mėnuo – gegužė. Po visų žiemos šalčių, ledo ir sniego, ateina pavasaris, atgimsta gamta, medžiai susprogsta ir pražysta įvairiaspalviais žiedais.

Pavasario žiedai kvepia atsinaujusia gamta ir gyvybe. Visas krikščioniškas pasaulis pavasarį švenčia Motinos dieną, švęsdami Motinos dieną, privalome atsiminti savo mamas ir Motiną Tėvynę. Gegužės mėnuo katalikiškame pasaulyje taip pat skiriamas mūsų dangiškos motinos Marijos garbinimui.

Šios trys motinos yra panašios savo savybėmis. Čia glūdi daug meilės, supratimo, jausmo ir pasiaukojimo. Gegužės 11 d., sekmadienį, Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje, Southfield, Michigan, vyko motinų pagerbimas. Šventė buvo pradėta iškilmingomis šv. Mišiomis už gyvas ir mirusias motinas. Mišių metu vargonavo Rita Giedraitienė. Giesmes duetu giedojo Rita Giedraitienė ir Vida Pekorienė. Šv. Raštą skaitė Laura Garnytė.

Mišias aukojo ir gražų pamokslą

apie gerą Ganytoją, Dievo motiną Mariją ir mūsų žemiškas motinas pasakė klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas. Kaip gerasis Ganytojas globoja ir saugoja savo avinėlius, taip mūsų Dievo Motina Marija globoja mus. O žemiška motina mus augina, globoja ir rūpinasi savo vaikais. Šiais Šeimos metais turime sekėti Švč. Mergelę Mariją, o mūsų žemiškos motinos terodo vaikams gerus pavyzdžius auklėjant savo vaikus. Mama yra tas asmuo, kuri savo vaikui atiduoda visą savo stiprybę, kad augtume, ji yra kantri vaikų išdykavimui, jai galima išsakyti visas savo paslaptis. Mamai skauda, kai turi bausti savo vaiką. Ji moko savo vaiką taisyti klaidas. Baigdamas pamokslą klebonas sveikino visas mamytės, močiutes, promočiutes ir krikšto mamytės, linkėdamas joms būti geromis ganytojomis savo vaikams. Taip pat padėkojo parapijos pastoracinės tarybos pirmininkei Rasai Karvelienei už jos pasišventimą ir įnašą šios parapijos gyvenime. Ji tikrai mūsų parapijos motina ir globėja!

Kun. G. A. Jonikas suteikė visoms motinoms palaiminimą. Po Mišių buvo

giedama Švč. Mergelės Marijos litanija. Šv. Mišios baigtos giesme „Sveika Marija, o motina Dievo“.

Po to į Motinos dienos šventę ir pietus parapijos Kultūros centro didžiojoje salėje susirinko apie 150 parapijiečių ir jų šeimų narių. Salės stalai buvo gražiai papuošti žydinčiais pavasario žiedais. Pietus paruošė Dievo Apvaizdos parapijos nuolatinė šeimininkė Regina Greenhalgh.

Renginio programai vadovavo parapijos pastoracinės tarybos pirmininkė Rasa Karvelienė. Ji sveikino visas apsilankiusias mamytės, močiutes, promočiutes.

Programą atliko „Žiburio“ lituanistinės šeštadieninės mokyklos mokinukai. Vaikučius paruošė mokytojos Simona Gavrilenko ir Ina Hudson. Vaikai skambino pianinu, gitara, deklamavo eilėraščius, dainavo daineles ir net pašoko baletą. Visi mažieji artistai – Patrikas Knupel, Martis Garbrielius, Dominikus Knupel, Lukas Pekorius, Lilly Schaefer, Kristina Balčiūnaitė, Juozukas Laucius, Linas Schaefer, Lukas Mitrius, Jūlytė Gavrilenko, Izabela Atanaskovski, Eva Latvienas

Mergelės Marijos statula prie altoriaus.

Parapijos pastoracinės tarybos pirmininkė Rasa Karvelienė sveikina dalyvius.

ir Ona Baker – sulaukė garsių ir ilgų plojimų. Mokytojoms padėkos ženklai įteikti gėlių.

Po gardžių pietų Rasa Karvelienė priminė, kad antrą mėnesio sekmadienį švenčiame mūsų parapijos gegužės mėnesį gimusių narių gimtadienius. Tarp jų – Mikis Abarius savo 50-ąjį gimtadienį, o Arūnas Stašaitis – 60-ąjį. Sugiedojome „Ilgiausių metų“ ir vaišinomės tortu.

Parapijos vardu Rasa Karvelienė padėkojo visiems, kurie dalyvavo šiame gražiame Motinos dienos pagerbime, minėjime bei pietuose. O taip pat R. Greenhalgh už pietų paruošimą bei visiems, kurie kitais būdais prisidėjo prie šio gražaus motinų pagerbimo.

Ką mes galime padovanoti mūsų gyvoms mamytėms už jų nesibaigiančią meilę, rūpestį ir pasiaukojimą – tai pagarbą, meilę spindintį žvilgsnį, švelnų apkabinimą, švelnų meilės žodį, nes brangiausias dovanas, kurias vaikas gali įteikti“. O mes, kurie netekome savo mamų, galime pasimelsti už jas, nunešti gėlių ant jų kapo ir ištarti: „Ačiū tau, mama, už gyvybę, už pasiaukojimą, už kantrybę, už patarimus, už meilę. Atsiprašau, mama. Ačiū tau už viską, viską! Myliu ir visuomet mylėsiu Tave, miela ir brangi Mamytė. Lydėk, saugok mane ir iki susitikimo anapus“.

Parapijiečiams, gimusiems gegužės mėn., kleb. G. A. Jonikas linki „Ilgiausių metų“.

Svarbiausia – žmonių pasitikėjimas

51-ojo Lietuvių Fondo (LF) suvažiavimo metu, vykusio 2014 m. gegužės 3 d. Pasaulio lietuvių centre, buvo pranešta, kad LF gavo didelius palikimus. Norėdami plačiau sužinoti apie šiuos palikimus ir apie tolesnę LF veiklą, pasibaigus suvažiavimui, pakalbinome LF tarybos pirmininką **Marių Kasniūną**.

– **Neseniai įvykusiame metiniame LF suvažiavime buvo paskelbta žinia apie gautą didelį palikimą. Gal galite trumpai apie tai papasakoti?**

– Š. m. metų kovo 3 d. miręs Juozas Vilcha (Joseph Vilcha) paliko nemažą palikimą. Lietuvių Fondui buvo pranešta, kad testamente įrašytas ir Lietuvių Fondas ir kad jam atiteks, likusi po visų išdalinimų, J. Vilchos palikimo dalis. Tik vėliau sužinojome, kad, visą gyvenimą sunkiai dirbęs a. a. J. Vilcha, savo pinigus buvo gerai investavęs. To dėka jo palikimo dalis, tekusi LF, tikrai didelė – 15,5 mln. dolerių. Tai – didžiausias palikimas, kokį kada nors yra gavęs Lietuvių Fondas.

– **Kaip Jūs pasitikote šią žinią?**

– Pirmiausia mums visiems tai buvo labai didelė staigmena, nes anksčiau apie šį palikimą mes nieko nebuvome girdėję. Tiesa, pažinojome J. Vilchą. Jis daug metų kalbėdavosi su LF tarybos ir valdybos na-

Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas Marius Kasniūnas LF būstinėje.
Laimos Apanavičienės nuotr.

riais, domėjosi Fondo veikla, atidžiai ją stebėjo, dalyvaudavo mūsų pokyliuose, renginiuose. Džiugu, kad žmogus taip pasitikėjo Fondu, jog patikėjo, kad LF atsakingai elgsis su jo sunkiai uždirbtais pinigais. Palikdamas tokią didelę sumą jis buvo įsitikinęs, kad tie pinigai padės išlaikyti lietuvių, padės remti lietuvišką švietimą, kultūrą dar daug daug metų.

– **Žinome, kad J. Vilcha niekada nebuvo LF narys. Kodėl palikimą jis paliko būtent Lietuvių Fondui?**

– Dabar sunku pasakyti. Galime tik galvoti, kad pinigus Lietuvių Fondui jis paliko būtent todėl, kad per ilgus stebėjimo, domėjimosi metus įsitikino, jog LF veikla yra skaidri, matė kaip ir kam Fondas skirstė pinigus. Jis puikiai žinojo mūsų organizacijos struktūrą, žinojo, kad yra Pelno skirstymo komitetas, kad LF rimtai atsižvelgia į visus prašymus. Žinojo jis ir tai, jog remiami ne tik įvairūs projektai, bet ir skiriamos stipendijos studentams.

Reikia manyti, kad jis buvo įsitikinęs, jog Lietuvių Fondas ir ateityje dirbs atsakingai ir skaidriai, kad ir toliau rems JAV Lietuvių Bendruomenės

projektus, Dainų bei Šokių šventes, rūpinsis lietuviška kultūra ir švietimu, skirs lėšų įvairiausioms stovykloms. Manau, ilgas mūsų veiklos stebėjimas jam leido įsitikinti, kad LF tikrai sąžiningai prižiūrės jo pinigus, neabejojo, kad tie pinigai dar daug metų pasitarnaus kilniems tikslams.

– **Ar Juozas Vilcha paliko konkrečius nurodymus, kaip turi būti naudojami jo pinigai?**

– Jo testamente konkrečiai parašyta, kad Lietuvių Fonde turi būti įsteigtas specialus Joseph Vilcha vardo fondas, kuris teiktų finansinę paramą lietuviško paveldo, lietuvių kalbos ir lietuviškos kultūros išsaugojimui Jungtinėse Amerikos Valstijose. Tą jo valią mes ir vykdysime.

– **Suvažiavimo metu išgirdome, kad LF neseniai gavo dar vieną didelį palikimą?**

– Taip. Tai Kazio ir Genovaitės Trečiokų šeimos palikimas. Genovaitė Trečiokienė buvo paskutinė šios šeimos palikuonė ir savo testamente, panašiai kaip ir a. a. J. Vilcha, įrašė, kad po visų išmokėjimų, likusią sumą skiria Lietuvių Fondui. Kaip šiuo metu žinome iš advokatų, LF turėtų gauti apie 2,7 mln. dol. Tie pinigai į LF sąskaitą turėtų įplaukti per artimiausius kelis mėnesius. Šiame palikime Lietuvių Fondo teisės nėra griežtai ribojamos.

– **Tai dabar, Fondui praturtėjus, dar dosniau dalinsite pinigus?**

– LF turi įstatus, pagal juos ir dirbsime. Mes privalome saugoti, auginti kapitalą. Ir šių dviejų palikimų pinigus, kaip ir kitų įplaukų, nepradėsime iškart dalinti, o, kaip ir įrašyta mūsų įstatuose, projektus remsime ir stipendijas skirsime ne iš kapitalo, o iš gaunamų palūkanų. Mes turime ne pulti dalinti pinigus, bet dirbti pagal įstatus, kaupti kapitalą. Per daugelį metų nusistovėjo LF struktūra, mes turime Pelno skirstymo komitetą, kuris labai atsakingai svarsto visus gautus prašymus. Ir jei šis komitetas nustato, kad reikia paremti vieną ar kitą projektą, tos ar kitos organizacijos veiklą, tai parama ir yra skiriama.

Žinoma, atsiras daugiau darbo. Gaus šitokius palikimus, pasikeis investavimų galimybės ir jų skaičius. Finansų komitetas turės gerai apgalvoti, pasitarti su finansiniais patarėjais, kaip geriausia tuos pinigus investuoti. LF išdalininkas ir buhalteris turės peržiūrėti, kaip pasikeis mūsų sąmata. Žinoma, bus daugiau darbo ir Pelno skirstymo komitetui.

Kas be ko, džiaugiamės tokiais dideliais palikimais, tačiau mums labai svarbus kiekvienas fondelis, kiekvienas aukotojas. Todėl, visiems susėdus, reikės labai atsakingai apgalvoti, apskaičiuoti, kaip tikslingai panaudoti visus LF aukotus pinigus. Norime dirbti taip, kad ir toliau žmonių pasitikėjimas mums neišblėstų, o tik augtų.

– **Ar nepradės žmonės galvoti, kad Fondui gavus tokius didelius palikimus, neverta jam aukoti?**

– Mums svarbus kiekvienas narys – LF reikia narių, ne tik pinigų. Lietuvių Fondo augimui ribų nėra, mes nuoširdžiai tikime, kad Fondas gyvuos dar ilgus metus. Mums reikia narių, kurie gali balsuoti. Ne kas kitas, o LF nariai į organizacijos direktorių tarybą turi išrinkti žmones, kuriais būtų galima pasitikėti. Žinoma, turėdami daugiau pinigų, mes galėsime daugiau padėti paramos prašantiems, bet tuo pačiu mes norime, kad mūsų šūkis „Iš kartos į kartą“ nebūtų vien šūkiu, tai – žiūrėjimas į ateitį, todėl ir naujų narių mes visada ieškome.

Ar žmogus paaukojo 100, ar 1,000, ar 10,000 dolerių – kiekvienas narys mums yra brangus. Nepriklausomai nuo paaukotos sumos kiekvieną LF narį vertiname vienodai. Todėl atsakingai sakau – mums ypatingai svarbu turėti kuo daugiau narių.

– **Ar teko kalbėtis su dr. Antanu Razma, Sr – vienu iš LF įkūrėju. Kaip jis sureagavo, išgirdęs apie tokius didelius palikimus?**

– Taip, teko su juo susėsti ir pasikalbėti. Jis nuoširdžiai džiaugėsi ne tik palikimais, bet ir LF darbais. „Tik pagalvok, prieš 50 metų mūsų svajonė buvo surinkti vieną milijoną dolerių. O kaip mes džiaugėmės tada, kai tas pirmas milijonas buvo surinktas!“, – sakė man dr. A. Razma.

Kartu pasidžiaugėme, kad nuo pat įsteigimo Fondas visą laiką augo. Tai rodo, kad žmonės supranta, kaip svarbu tokią organizaciją turėti ir kiek daug galima padaryti visiems kartu. Nuo pirmos svajonės apie vieną milijoną, Fondo kapitalas išaugo ir šiuo metu siekia per 35 milijonus! Smagu, kad kai kurie šią organizaciją įkūrę žmonės dar sulaukė dienos, kai gali pasidžiaugti dideliais laimėjimais. Taip, tie, kurie stovėjo prie LF vairo nuo pat pradžios, yra nustebę ir labai laimingi, kad jų darbas tęsiasi jau 52 metus. Užaugo jau kelios kartos, o LF gyvuoja, jo veikla nenutrūksta.

– **O kaip Jūs atėjote į Lietuvių Fondą?**

– Apie LF žinojau seniai, nes mano tėvas Vytautas Kasniūnas dirbo visuomeninį darbą. Su juo teko lankytis įvairiuose renginiuose, suvažiavimuose. O apčiuopiamą LF svarbą pamačiau būdamas Montessori mokyklėlės „Žiburėlis“ tėvų komiteto pirmininku. Norėdami padėti mokyklai geriau įsikurti, bandėme prašyti aukų iš tėvelių, tačiau didžiausią paramą mokyklai suteikė Lietuvių Fondas. Mano vaikams pradėjus mokytis Maironio lituanistinėje mokykloje, teko eiti šios mokyklos tėvų komiteto pirmininko pareigas, rūpintis mokyklos grove. Čia ir vėl nemažai padėjo LF. Tada ir ėmiau suprasti, kokia svarbi ši organizacija.

Vaikams užaugus, kilo noras savo darbais daugiau prisidėti prie šios organizacijos veiklos. Būdamas LF nariu, tapau Kontrolės komisijos nariu. Po kelių metų darbo patekau į LF tarybą, dirbau valdyboje. Matau, kad ši organizacija kasmet tampa vis svarbesnė, suprantu, kad ji turi augti, didėti, o mes visi turime prisidėti prie šio darbo.

Visi, dirbantys LF, esame savanoriai. Malonu, kad dirbama ne dėl pinigų, bet iš širdies, malonu, kad visiems rūpi lietuviška ateitis.

– **Atrodo, kad vis daugiau apie LF sužino ir Lietuva?**

– Taip. Pernykštė mūsų kelionė į Lietuvą parodė, kad toks susidomėjimas tikrai yra. Pirmą, buvo smagu, kad galėjome papasakoti, ką iševija nuveikė per 50 metų, kaip svečioje šalyje mums sekėsi išlaikyti lituanistines mokyklas, lietuvišką kultūrą. Buvo įdomu matyti, kaip žmonės nustebdavo, išgirdę, kaip sunkiai lietuviai iševivia dirbo. Tų sunkiai uždirbtų pinigų reikėjo daug kam, tačiau iševija suprato, kad Lietuvių Fondas yra reikalingas ir aukojo jam.

Papasakojome, kad LF per savo veiklos metus įvairiems projektams ir stipendijoms jau yra išdalinęs 17 mln. dol. Manau, kad šitie susitikimai daug kam atvėrė akis, žmonės pamatė, kas iš tikrųjų darosi už Lietuvos sienų.

Antra, šiuo metu LF dirba ne tik JAV, tęsiame savo darbą ir Lietuvoje. Čia gyvena mūsų valdybos narys Leonas Narbutis, kuris mums daug padeda.

Susitikimų metu užsimezgė daug pažinčių, kurių dėka informaciją apie LF veiklą galime plačiau skleisti ne tik Lietuvoje, bet ir tarp kitose šalyse gyvenančių lietuvių.

– **Ko norėtumėte palinkėti esamiems ir būsimiems LF nariams?**

– Palinkėjimai svarbu. Tačiau, manau, pirmiausia turėtume nuoširdžiai padėkoti visiems LF nariams. Pasikartosiu – visiems! Nesvarbu, kiek jie Fondui aukojo.

– Žinoma, nuoširdus aciū ir tiems, kurie sumanė įkurti tokį Fondą, kurie numatė tokio jo svarbą ir reikalingumą, aukojo pinigus, žinodami, kad šis padės išlaikyti lietuvių.

– Naudodamasis proga kviečiu visus tapti šios svarbios organizacijos – Lietuvių Fondo – nariais.

– **Ačiū už pokalbį.**

„Bekernei“ – 120 metų

Kuklios durys, kukli parduotuvė, kukli Waterburio apylinkė – ir pilna visai nekuklių plačios apylinkės lietuvių ir kitų Europos šalių kilmės pirkėjų, gyvybiškai pripratusių prie juodos duonos, riestainių, skanių sausainių ir visokiausių kepinų (kaip gavėniai ir Velykoms kepamos „karšto kryžiaus bandelės“, boba, kason pintas ragaišis). „Brooklyn Bakery“, iš įpratimo vadinama „bekerne“ (kaip ir „grosernė“), šiemet prisimena savo pradžią 1894 m. Šv. Juozapo lietuvių bažnyčios pašonėje seniau lietuvių tankiai apgyventoje „Vario pramonės sostinėje“.

ANTANAS SAULAITIS, SJ

Idomiausia būdavo duonos nusipirkti sekmadienį, kada daugybė krautuvių ir kepyklos parduotuvė pagal anuometinius Connecticuto valstijos įstatymus uždarytos. Reikėjo – ir labai norėjosi – eiti tiesiai į kepyklos kiemėlį, pro duris į miltais priabarstyta aplinką, kur buvo lentynų lentynos karštos, dangiška (kaip tinka ką tik iš bažnyčios išėjus) kvepiančios duonos. Jei spėdavai namo pareiti ar parvažiuoti, storai užteptas sviestas tirpdavo, visiškai kaip kaime pas močiutę, ir reikėdavo su namiškiais kovoti už patį skaniausią kepalą kampa. Kepėjai labai draugiški – nupirkus tuziną riestainių ar kitų kepinėlių, gaudavai trylika, angliškai vadinamą „kepėjo tuziną“ (lietuviškai „velnio tuzinas“ – prie bažnyčios toks pavadinimas ne vietoje).

Kam įdomi Amerikos lietuvių istorija, pirminių laikų parapijų gyvenimas, teturėtų pasiskaityti kun. Vlodo Valkavičiaus (Wolkovich) lietuvių parapijų istorijos tris tomus, Lietuvių enciklopedijoje apie miestus ar miestelius, o labiausiai – apie kun. Juozą Žebrių (g. 1860 Žemaitijoje, išventintas 1884, 1893 jau JAV, lietuvių plėšikų nužudytas New Britaine 1915) studijoje „Lithuanian Pioneer Priest of New England“ (1980). Seni čikagiečiai prisimins, kad prie mūsų bažnyčių vei-

kė dvi būtinos įstaigos – lietuviškos kepyklos ir laidotuvių namai.

Kun. Žebrių kai kurie parapijiečiai skundė Hartfordo vyskupui, esą jo nebūna klebonijoje, sunku rasti, visur keliauja (vien Connecticute skatino kurti ar pats įsteigė šešias parapijas), užsiėmęs visokiu verslu. Kun. Aleksandro Burbos 1892 padrašinti, Waterburio lietuviai ryžosi steigti Šv. Juozapo parapiją. Žebris priėmė iššūkį, tapęs pirmuoju klebonu, šalia naujutėlės medinės bažnytėlės tuoj pat atidarė ir juodos lietuviškos duonos kepyklą. Per tiek metų kepėjai ne tik paseno, bet ir numirė, o kepykla gyvuoja. Po rą kartų parapijiečių tikėjimas susvyravo, kai kepyklos likimas tapo neaiškus. Dabartinis savininkas Peter Velez gyvena bute virš kepyklos, kepyklos vedėja Sandy Jasulevič maloniai patar nauja, dalydama Šv. Juozapo parapijos žiniaraštį, progi-

niams lankytojams atrakindama bažnyčios duris. Tas pats tikėjimas, ta pati kepykla. Visai neseniai vietinis laikraštis pranešė apie dvi vagystes – vaikėžai per garažą įsilaužė į kepyklos parduotuvę, išsinešdami kelių rūšių saldžių kepinų. Duonkepio Artūro pastaba: „Žinote, kodėl pavogė? – Nes labai skanūs“.

Prie Žebrio įsisteigė parapijos choras. Klebonas steigė ir ragino steigti kooperatyvus, kad maisto ir kitos prekės būtų prieinamesne kaina ir patys tvarkytųsi, skatino žmones geroje vietoje statydintis namus, nupirko ūkį bedarbiams užimti ir maisto vargšančioms šeimoms parūpinti. Norėjęs prie ūkio senelių prieglaudą įsteigti. Nupirko spaustuve, leido laikraštį, pats rašė ir spausdino knygeles (kaip apie ką tik įvykusias Kražių skerdynes), daug ką kurdamas ar išlaikydamas savo lėšomis. Šv. Juozapo vėlesni klebonai taip pat nebuvo pėsti. Atsirado katalikiška Šv. Juozapo pradinė mokykla, senoji ir tebestovinti naujoji, mokytojavo iš Prancūzijos pasitraukusios vienuolės, našlaitynas veikė pusšimtį metų, garsėjo dūdų orkestras. Seserims vienuolynas dabar tar nauja šiokiadienių Mišioms, ligi šiandien mokyklos rūsyje mėgstama kėglių salė, kieme Lietuvos vyčių būstinės namas, didelė klebonija prieš keletą metų nugriauta, kai parapija buvo sujungta su netolima Šv. Patriko. Visa pagalba ir rūpestis Lietuva – atskirai aprašytina turininga Waterburio klebonų ir lietuvių uoli, ištikima veikla.

Waterburis yra ties svarbiuoju I-84 greitkelio (liaudiškai „aivės“), tikintiesiems labai patogiu užsukti Brooklyno kepyklon širdį atgaivinti, namiškius bei kaimynus pradžiuginti uolaus kun. Juozo Žebrio rūpestingu palikimu.

Kepėjas Arūnas tęsia senas tradicijas.

Žinutė spaudoje apie dukart apiplėštą kepyklą.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

D. Grybauskaitės atotrūkis nuo Z. Balčyčio mažėja

Vilnius (ELTA) – Pirmuose rinkimų debatuose prieš lemiamą Prezidento rinkimų turą televizijos žiūrovams labiau patiko Daliaus Grybauskaitės pasirodymas, tačiau Zigmantas Balčytis po ketvirtadienį vykusių debatų labiau pagerino nuomonę apie save nei jo varžovė. Tą rodo LRT užsakyta atliktos televizijos debatų auditorijos apklausos, kurią atliko rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų bendrovė „Baltijos tyrimai“, duomenys. Kandidatai į prezidentus diskutavo vidaus po-

litikos temomis.

Atsakydami į klausimą, kaip vertina kandidatų pasirodymą debatų laidoje pagal 10 balų sistemą, apklausti televizijos žiūrovai D. Grybauskaitę skyrė 7,6 balo, Zigmantui Balčyčiui – 6,4 balo.

Net 62 proc. respondentų mano, kad dabartinė šalies vadovė laidoje pasirodė geriau. Kad geriau pasirodė Z. Balčytis, mano 28 proc. Beveik 10 proc. teigė nežiną, kuris kandidatas buvo pranašesnis.

Lietuva ir Latvija toliau bendradarbiaus

Vilnius (KAM.lt) – Panevėžyje įvyko Lietuvos krašto apsaugos ir Latvijos gynybos ministerijų politikos direktorių susitikimas. Susitikime sutarta, kad Estijai pasitraukus iš Baltijos šalių karinių laivų junginio (BALTRON), Lietuva ir Latvija dvišaliu pagrindu toliau tęs junginio veiklą.

BALTRON turėtų susidėti iš ne mažiau kaip trijų laivų ir gebėti stiprinti Lietuvos ir Latvijos jūrinį saugumą.

Krašto apsaugos ministerijos politikos direktorius Vaidotas Urbelis pabrėžė, kad Lietuva išlieka išpareigojusi projektui ir sieks jį dar labiau stiprinti. Kokie laivai bus priskirti BALTRON ir kokia bus junginio konfigūracija bus nuspręsta per keletą

artimiausių mėnesių.

Susitikimo metu taip pat aptarti šalių sausumos pajėgų bendradarbiavimo, Baltijos gynybos koledžo ir pratybų klausimai.

Baltijos karinė jūrų eskadra (BALTRON – Baltic Naval Squadron) buvo įkurta 1998 metų rugpjūtį, kaip nuolatinės parengties rengimo Baltijos šalių karinių laivų junginys, kurio pagrindiniai tikslai – prisidėti prie Baltijos regioninio saugumo, mažinant jūros minų pavojų Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių teritoriniuose vandenyse ir išskirtinėse ekonominėse zonos, išplėsti tarpusavio supratimą ir didinti gebėjimą veikti bendrai, bendradarbiauti su NATO šalių viene-

tais.

Diskusijos saugios laivybos tema

Vilnius (ELTA) – Pirmadienį Vilniuje prasidėjo Paryžiaus susitarimo memorandumo (SM) dėl uosto valstybės kontrolės komiteto 47-oji sesija. Ji vyks iki gegužės 23 d.

Renginyje dalyvaujančius 28 valstybių institucijų, Europos Komisijos, kitų regioninių susitarimų atstovus ir svečius iš Tarptautinės jūrų organizacijos bei Tarptautinės darbo organizacijos pasveikino susisiekimo viceministras Arijandas Šliupas.

Šioje Paryžiaus SM dėl uosto valstybės kontrolės komiteto sesijoje ketinama diskutuoti klausimais, susijusiais su Tarptautinės darbo organiza-

cijos 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūroje laivyboje įgyvendinimu, taip pat aptarti klausimus, susijusius su Naujuoju inspektavimo režimu, pradėtu taikyti nuo 2011 m., bus pristatyti Harmonizuotos inspektavimo kampanijos (HA-VEP) rezultatai.

Lietuva prie Paryžiaus SM prisijungė 2006 m. Šiuo metu mūsų šalies laivai yra įrašyti į „baltąjį“ Paryžiaus SM sąrašą, įrodantį, kad Lietuvos laivai itin gerai atitinka tarptautinius standartus. Priklausymas baltajam sąrašui palengvina našta laivybos verslui – laivai yra mažiau inspektuojami, jais labiau pasitikima.

Griežtinamos baudmės už melagingus pranešimus

Vilnius (VRM.lt) – Vidaus reikalų ministras Dailis Alfonsas Barakauskas davė nurodymą skubiai parengti įstatymų pakeitimus, kuriais būtų sugriežtinta atsakomybė už melagingus pranešimus bendruoju pagalbos numeriu 112.

Toks ministro pavedimas duotas dėl pastaruoju metu itin išaugusio skambučių, nesusijusių su realiu pagalbos poreikiu, skaičiaus. 2013 metais iš BPC priimtų 3,9 mln. skambučių 80 proc. nebuvo susiję su pagalbos iškvietimu.

„Ypač tarnybų veiklą trikdo melagingi pranešimai, kuomet tenka siųsti policijos, ugniagesių gelbėtojų, greitosios pagalbos pajėgas, „Aro“ išminuotojus, evakuoti

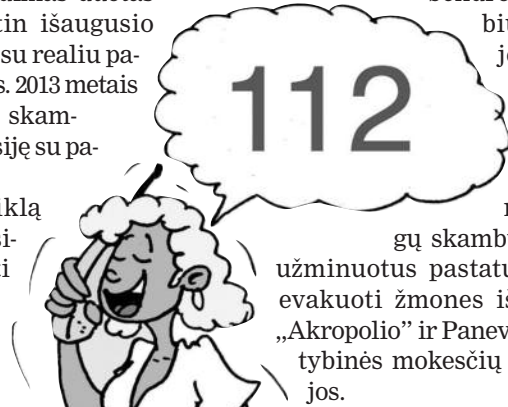
žmones, tikrinti pastatus. „Yra tik viena išeitis – baudmės už tokį neatsakingumą turi būti griežtinamos“, – teigia ministras D. A. Barakauskas.

Skambutis iš Pravieniškių pataisos namų balandžio 23 d. privertė evakuoti žmones iš visų telekomunikacijų bendrovės TEO

biurų visoje šalyje.

Gegužę BPC sulaukė 2 žinomai melagingų skambučių apie užminuotus pastatus – teko evakuoti žmones iš Šiaulių „Akropolio“ ir Panevėžio Vals-

tybinės mokesčių inspekcijos.

NATO ne ką padėtų

Berlynas (ELTA) – Jei Rusija vykdytų agresiją prieš Baltijos šalis, Vakarų gynybinis aljansas šiuo metu nesugebėtų apginti jų įprastinėmis karinėmis priemonėmis, kaip tai numato 5-asis NATO sutarties straipsnis. Apie tai rašo vokiečių žinių portalas „Spiegel“, remdamasis šaltiniais NATO ir Vokietijos vyriausybėje.

„Rusijos gebėjimai ir ketinimai be didesnio perspėjimo vykdyti reikšmingas karines akcijas kelia didelę grėsmę saugumo ir stabilumo išlaikymui euroatlantinėje zonoje. Rusija pajėgi per trumpą laiką ir bet kurioje vietoje sukelti vietinės ar regioninės reikšmės grėsmę“. Tai, anot šaltinių, teigiama NATO Gynybos planavimo komiteto parengtame projekte.

Tuo tarpu NATO partnerės Europoje po Šaltojo karo pabaigos esą padarė išvadą, „kad gali būti sumažinti tie pajėgumai, kurie reikalingi kovojant konvenciniuose, plataus masto, intensyviuose konfliktuose Europoje“. Kai ku-

riais atvejais esą atsisakyta „ištisu pajėgumų sričių arba jos gerokai susiaurintos.

Ilgametis Europos Sąjungos (ES) užsienio politikos ekspertas Elmar Brok „Spiegel“ sakė: „Kai Baltijos valstybės įstojo į NATO, Rusijos karinės grėsmės nebuvo. Aljansas laikėsi susitarimo su Rusija ir nedislokavo dalinių į rytus nuo Elbės. Tačiau kadangi V. Putino politika, regis, keičiasi, NATO turi rasti atsaką“.

Lenkijos užsienio reikalų ministras Radoslawas Sikorskis pareikalavo didesnės NATO partnerių karinės paramos. „NATO Lenkijoje turi daryti tai, ką padarė visose kitose šalyse, – sakė jis. Bazės yra Didžiojoje Britanijoje, Ispanijoje, Vokietijoje, Italijoje ir Turkijoje. Tai saugios vietos. Tačiau ten, kur bazės iš tikrųjų reikalingos, jų nėra“. Ministro teigimu, dar turi būti daug padaryta, kad Aljansas iš tikrųjų galėtų suteikti 5-ajame straipsnyje numatytas garantijas.

Lenkijos premjeras susitiko su popiežiumi

Varšuva (ELTA) – Lenkijos premjeras Donald Tusk su žmona sekmadienį privačios audiencijos metu Vatikane susitiko su popiežiumi Pranciškumi.

Susitikimas su Katalikų Bažnyčios vadovu gegužės 18 d. buvo surengtas neseniai kanonizuoto pontifiko Jono Pauliaus II gimimo dienai paminėti. 15 minučių trukusios audiencijos metu D. Tusk popiežiui Pranciškui padovanojo tradicinių keramikos lipdinių bei Lenkijos regioninės virtuvės skėnėstų, taip pat Nacionalinio banko išleista monetą Jono Pauliaus II kanonizacijai atminti.

Romoje bei Vatikane viešėjęs D. Tusk taip pat padėjo gėlių ant Jono Pau-

Lenkijos premjeras susitiko su popiežiumi Pranciškumi. EPA-ELTA nuotr.

liaus II kapo bei pagerbė Antrojo pasaulinio karo metu Monte Kazino mūšyje žuvusius lenkų karius.

Palaimintasis – komunistų režimo kankinys

Bukareštas (Vatikano radijas) – Rumunijoje, Jasų mieste, gegužės 17 d. palaimintuoju paskelbtas vyskupas Anton Durcovici, nužudytas komunistų režimo Rumunijoje metu iš neapykantos tikėjimui. Beatifikacijos ceremonijoje popiežiui atstovavo kardinolas Angelo Amato, Šventųjų skelbimo kongregacijos prefektas.

Laikmečiu, kai Rumunijoje komunistų režimas vykdė krikščionių persekiojimą, vyskupas Durcovici, nepaisydamas grasinimų, aktyviai apštalavo lankydamas vyskupijos pa-

rapijas ir skelbdamas Evangeliją. Kaip ir kitais Bažnyčios kankinių atvejais, režimas norėjo ištrinti bet kokią Jasai vyskupo atmintį. Jis buvo romus, taikus, gilaus tikėjimo, gailestingas, ypatingai mylėjo vargšus. Pasakojama, kad katalikų mokykloje jis atidarė valgyklą vargšams. Visiems buvo brolis. Tačiau visgi apkaltintas socializmo priešų, praėjus vos metams po vyskupystės šventimų, 1949 m. jis buvo areštuotas, įkalintas, ir būdamas 63 metų mirė kalėjime. Jo kankinystę paliudijo kalėjimo bendražygiai.

Šveicarai atmetė didžiausių minimalių algą

Bernas (ELTA) – Šveicarijos gyventojai sekmadienį vykusiame referendume aiškia persvara atmetė iniciatyvą nustatyti didžiausią minimalią algą. Balsavusių rinkėjų apklausos rodo, kad 22 frankų (18 eurų) minimaliai valandinei algai pritarė tik 23 proc. piliečių.

Referendume šalininkai – kairiosios partijos ir profsąjungos – agitavo balsuoti už „orų“ atlyginimą. Iniciatorių teigimu, 3 300 eurų minimali mėnesinė alga reikalinga tam, kad brangių Šveicarijoje būtų galima apmokėti didelių nuomos kaštus ir užsitikrinti pragyvenimą. Projekto priešininkai, tarp jų – vyriausybė, verslininkai ir konservatyvios partijos tuo tarpu išpė-

jo dėl neigiamų padarinių darbo rinkai. Be to, jie atkreipė dėmesį į jau galiojančias minimalias algas tam tikrose srityse.

Šiuo metu Šveicarijoje nėra visuotinai įstatymu numatytos minimalios algos. Vokietijoje nuo 2015 metų įsigalios 8,5 euro minimalus valandinis atlyginimas. Ir Prancūzijoje (9,43 euro) bei Ispanijoje (5,05 euro) žemutinė algos riba yra gerokai žemesnė nei iniciatorių Šveicarijoje siūlyta.

Sekmadienį vykusiame referendume gyventojai, be to, pasisakė už tai, kad pedofilams iki gyvenimo pabaigos būtų uždrausta dirbti su vaikais. Čia pritarimas, remiantis balsavusių rinkėjų apklausa, buvo 63 proc.

Anuomet milžiniškas – trečias pasaulyje pagal krovinių apyvartą – Šanchajaus uostamiestis buvo tikrai kosmopolitiškas, gal net vakarietiškas miestas, buvęs amerikiečių ir anglų įtakoje, todėl sklido ir tam tikros mados, o anglų kalba buvo tikra *lingua franca*. Tai buvo lyg koks keturiamilijoninis Azijos Niujorkas. Vakarų pasaulyje jis buvo pelnęs *dingusių žmonių miesto* titulą. Anuomet Šanchajuje galima buvo pasislėpti tiems, kurie turėjo noro ir motyvų. Iki 1931 m. mieste nebuvo jokios pasų kontrolės, nereikėjo niekur registruotis. Laisvės buvo daug. Vakariečiai telkėsi į taip vadinamus *settlementus*, kurie, tarsi atskiros jurisdikcijos ar linksni getai, netirpo kinų gausybėje. Vėliau formalių reikalavimų padaugėjo, o Kinijos valdžia pradėjo varžyti jai nepriimtina užsieniečių gyvenviečių kūrimąsi.

Lietuviams visa tai irgi galiojo, juolab, kad Lietuvos Respublika neturėjo praktiškai jokių sutarčių su Kinija. Nors Charbine veikė Lietuvos konsulatą, tačiau jo darbas (sprendžiant pagal Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos archyvo duomenis) buvo vangus. Jo veiklos Šanchajuje beveik nesijautė. Niekas nežinojo tikrų lietuviškos kolonijos skaičių. Vienais atvejais buvo minimi 64 (pagal miesto savivaldybės registrą), kitais – 300 žmonių.³²⁸ Jie buvo marga masė, susidariusi dėl Rusijos suirimo, revoliucijos ir pilietinio karo. Tai istorijos akimirksnis, labai skirtingas nuo lietuvių emigrantų būrių Pietų ir Šiaurės Amerikoje. Skirtingai nuo Pensilvanijos kasyklų arba Čikagos skerdyklų rajonų lietuvių, čia jų nesiejo nei giminytės, nei kaimynystės atmintys. Šanchajuje lietuvis lietuvių galėjo atsitiktinai susitikti ir po dešimties pragyventų metų.

Kolonijos ekonominės charakteristikos buvo labai įvairios. Šanchajaus lietuvių verslininkų sąrašas buvo prekybininkų, muitinės paslaugų tarpininkų, vaistininkų, *šokoladininkų*, batsiuvų, laikrodininkų, finansinių konsultacijų teikėjų. Garsėjo ir *Lithuanian store* Žofro Aveniu, o pasiilgtos duonos buvo išsigyjama *Kauno kepkykloje* arba *Vilniaus valgykloje*. Aky las žurnalisto žvilgsnis čia pastebėjo, jog

*kolonija materiališkai stovi geriau už kitas mūsų kolonijas. Darbo neturi tik juodadarbiai, o kiti, ypač verčiasi amatais ir vaisba, jo nepri-trūksta. Kiek nerami būtis yra dėl kinų nusistatymo būtina likviduoti tarp-tautinius settlementus, nors tai reikėtų padaryti ir jėga. Tuomet visi jų gyventojai atsiderėtų pavojuje, nors ir likvidavus settlementus europiečiai galėtų pasiilkti juose gyventi kaip paprasti sve-timšaliai...*³²⁹

Pabėgėlių iš Rusijos margumyno lietuviškas gyvenimas (gal net daugiau nei Irane) buvo pažymėtas laikinumu – it lauktų jie atvažiuojančio traukinio arba dar vienos negailėstingos revoliucijos bangos. Tame šurmulyje beveik nebuvo pastebimos moterys, nekuriamos šeimos. Šanchajuje veikęs *Lietuvos piliečių komitetas* ir prie jo veikusi *Pašalpos draugija* daugeliui atrodė lyg sukčių organizacija, kurios jokie lietuviški jausmai ir kalbos nejaudino. Kaip blogos veiklos atsvara buvo sutelktas *Lietuvių vienybės ratelis*. Draugija veikė labai neformaliai, neturėjo net savo įstatų. *Lietuvių vienybės ratelis* siekė vienyti visus Kinijos lietuvius, kaupti biblioteką, skaityti skaityti lietuvišką spaudą. Tačiau

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

105

neliko duomenų, ar visos šios pastangos išaugo į kokią nors rimtesnę veiklą. Greičiausiai, kad ne, nors ir neigiamas atsakymas yra giliai paslėptas po anos, dabar jau beveik nebeprisimenamos, Kinijos pelenais.

Dar dramatiškiau buvo susiklostę Charbino lietuviams. Jų ištakos – dar imperinės Rusijos laikais valstybės tarnyboje buvę Lietuvos išeiviai. Prsidėjus Rytų Kinijos geležinkelio statybai, jie pasirinko šią žemę ir, žinoma, buvo integruoti į rusų bendruomenę. Lietuvių čia padaugėjo ir po 1904 metų rusų ir japonų karo. Dar vėliau prisidėjo I pasaulinio karo ir bolševikų revoliucijos pabėgėliai. Dalis jų buvo gana gerai išsilavinę žmonės, turėjo valstybės tarnybos ir administracinio darbo patirties. Tuo metu ir lietuviška veikla buvo pasiekusi savo aktyvumo viršūnę. *Lietuvių komitetas* buvo visa ko centre. Buvo ruošiami diskusijų ir meno vakarai, net imtasi leisti savą laikraštuką.

Atėjus žinioms apie Lietuvos valstybės atkūrimą, daugelis rinkosi ilgą grįžimo į tėvynę kelią. 1924–1925 m. kolonijos gyvenimas buvo draskomas rietenų, liūdinamas nesėkmingų bandymų kurti naujas draugijas, gluminamas apsišaukėlių *Lietuvos garbės konsulų* aferų. Dar dramatiškiau pasisuko reikalai po 1931 m. rugsėjo 18 d. japonų armijos puolimo ir marionetinės Mandžuko vyriausybės sudarymo. Tautų Sąjungai atsakius pripažinti šį japonų karinės intervencijos padarinį, visų užsieniečių padėtis pasidarė miglota. M. Šalčius parašys:

*Taigi, Harbino lietuvių kolonijos likimas tuo tarpu yra neišskus. Šiandien sunku yra pasakyti, ar ji gyvuos dar toliau, ar bus priversta pakrikti. Jei kils čia naujų susidūrimų tarp valstybių, tai veikiausiai kolonija turės pakrikti, o jei išivyraus taika ir Mandžuko parodys tolerancijos, tai ji gali išlikti ir klestėti, nes Mandžūrija yra labai turtingas kraštas, o Harbinas yra vyriausias jo prekybos centras.*³³⁰

Šiandien žinome, kad likimas buvo dar labiau negailėstingas ne tik lietuvių kolonijai, bet ir Mandžuko kinams, patyrusiems klaidingus japonų teroro ir masinių žudynių metus. O dar kur nauji japonų, rusų, skirtingų kinų karo frontai, Kinijos revoliucijos ir visa kita! Akmens neliko ant akmens to spalvingo pasaulio – šiandien atmintyje pinasi skausmingų traumų randai, neįmintos paslaptys, nenustatyti likimai. Vakarų istoriografijoje šie siužetai jau yra apraizgyti postkolonijais sentimentais ir nostalgija. Kažkas keičiasi ir šiuolaikinės Kinijos vaizduotėje. Tai, kas prieš II pasaulinį karą dėjos Charbine ir Šanchajuje, siejasi ir su mumis. Lietuviška gija buvo įtausta į šią, deja jau sutrūkinėjusią,

praeties juosta, bet neliko kam ją atsekti.

Lietuvos laikraščiuose atsispindėjęs platusis pasaulis, ypač Rytų Azijos ir Okeanijos tolybės, buvo prikaišytas M. Šalčiaus surastų lietuviškų ženklų. Toliaus pėdsakai lietuvių pasaulio horizonte keliautojo buvo pastebėti Filipinuose, Javoje ir, žinoma, Australijoje. Filipinų sostinėje Maniloje ir kiek mažesniame Zamboangos mieste jis aptiko keliasdešimt lietuvių, kurie buvo arba Amerikoje gimę ir JAV pilietybę turėję, arba asmenys, besibastą po pasaulį kartu su miniomis vakariečių, bandančių uždirbti ar save surasti paskutinius kolonializmo dešimtmečius gyvenusiose šalyse. Buvo ir Lietuvoje gimusių, ir apsimetusiu lietuviškas *baltųjų* rusų, Lietuvos konsulate Charbine klasta ar už pinigus sugebėjusių įsigyti lietuviškus pasus. Siamo saloje buvo atpažinti keli lietuviškos ir mažlietuviškos kilmės tarnautojai, eję vietos administracijoje gana aukštas pareigas. Javos miestuose Batavijoje, Bandunge, Suraboj ir dar egzotiškesnėse vietose M. Šalčius matėsi su lietuviškas. Jų keliai taip pat buvo susipynę arba su Amerikos interesų plėtra Azijoje ir Okeanijoje, arba nusidriekę kartu su porevoliucinės Rusijos pabėgėlių srautais. Amerikietiška gija laikytina 1895–1897 m. Filipinų kare dalyvavę ekspedicinio korpuso kariai lietuviškas. Vieni čia žuvo, o kai kurie liko čia gyventi.

Australija šiame nuotykingame pasaulio lietuvių žemėlapyje XX a. 4 deš. atrodė ypatingai. Čia jau XIX a. pabaigoje pasirodė pirmosios lietuvių šimtinės.

328. Šalčius, Matas. Azijos ir Okeanijos lietuviškas. In: *Pasaulio lietuviškas*, p. 146.

329. Ten pat, p. 149.

330. Ten pat, p. 151.

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDymas

DR. RENATA VARIKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Mary Radis, gyvenanti **Schaumburg, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiausius padėkos žodžius skiriame Jums.

Gintė B. Damušytė

Atkelta iš 3 psl.

– Kalbindami PLB pirmininkę D. Navickienę sužinojome apie diskutuojamą naują dalyką – akciją paskelbti lietuvių kalbą užsienio kalba, kad studentai užsienyje, mokydamiesi lietuvių kaip svetimą kalbą, gautų kreditų. Malonėkite papasakoti apie šią idėją plačiau: kodėl ji kilo ir kokioje stadijoje ji gyvuoja?

– Tai nėra naujas dalykas. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė šį klausimą iškėlė 2009 m. Susitikimuose su lietuvių bendruomenėmis užsienyje vis dažniau išgirstame išsakomą poreikį, kad besimokantys lietuvių kalbos turėtų galimybę testuotis ir gauti pasaulyje pripažįstamą lietuvių kalbos kaip užsienio kalbos sertifikatą.

Užsienio lietuvių bendruomenės mano, kad tai labai aktualus ir svarbus klausimas ne tik lietuvių, bet ir tarptautinei bendruomenei. Tai taip pat labai aktualu antrosios, trečiosios kartos lietuviams, pavyzdžiui, Lotynų Amerikos lietuvių bendruomenėms, kuriose dauguma narių jau pa-

pagal CEFR (A1-C2) (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment) lygius, kurie yra suderinti su JAV esančios ACTFL (The American Council on the Teaching of Foreign Languages) lygiais.

Siekiant šį klausimą aptarti valstybiniame lygmenyje, jis buvo įtrauktas į 2014 m. balandžio 25 d. Užsienio lietuvių reikalų koordinavimo komisijos posėdžio Vilniuje darbotvarkę. Diskusijoje dalyvavusios Vilniaus universiteto Lituanistinių studijų katedros vedėja dr. L. Vilkienė ir Švietimo ir mokslo ministerijos Bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo departamento Pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus vyriausioji specialistė N. Poderienė pabėžė tokio poreikio svarbą bei sutarė, jog šio tikslo įgyvendinimui būtinas įvairių atsakingų Lietuvos institucijų – Švietimo ir mokslo ministerijos, Lietuvių kalbos instituto, Valstybinės lietuvių kalbos

Kaip sėkmingą „Globalios Lietuvos“ projektą galima paminėti Užsienio reikalų ministerijos organizuotą kvalifikacijos kėlimo seminarą užsienyje dirbantiems lietuvių bendruomenių atstovams ir kultūros darbuotojams (dalyviai puikiai įvertino programą). Praėjusiais metais suvažiavo 28 neformalus Lietuvos kultūros ambasadoriai iš 35 šalių. Užsienio reikalų ministerija kasmet organizuoja konkursą ir remia užsienio lietuvių projektinę veiklą, skirtą lietuvių bei bendruomeniškumui stiprinti. Bendradarbiavimui su užsienio lietuviams pasitelkiamas platus diplomatinių atstovybių tinklas (kasmet iš dalies finansuojama apie 100 tokių projektų). Švietimo ir mokslo ministerija organizuoja konkursus užsienio lietuvių lituanistiniam švietimui, remia mokyklą, siunčia mokytojus. Skatinama lietuvių telkianti sporto veikla – 2013 m. Lietuvoje organizuotos XV Pasaulio lietuvių sporto žaidynės. Remiama užsienio lietuvių žiniasklaida, pvz., dienraščio „Draugas News“ leidybos pradžia.

Taip pat programos įgyvendinimo kontekste stiprinami ryšiai su diasporos verslo, mokslo, meno ir kitų sričių profesionalais. Prasmingas diasporos ir įvairių Lietuvos institucijų bei asociacijų bendradarbiavimo pavyzdys šioje srityje – Pasaulio lietuvių ekonomikos forumas. Diasporos profesionalų nuopelnai praėjusiais metais buvo įvertinti Lietuvos Respublikos Prezidentūroje organizuotose „Globalios Lietuvos“ apdovanojimuose, kur susirinkusius sveikino Lietuvos Respublikos prezidentė. Apdovanojimus organizavo VšĮ „Globalios Lietuvos lyderiai“ bendradarbiaujant su Užsienio reikalų ministerija ir VšĮ „Versli Lietuva“. Šiais metais Užsienio reikalų ministerija skyrė 15 tūkst. Lt Pasaulio lietuvių bendruomenės asociacijai, kad ši sukurtų užsienio lietuvių bendruomenių duomenų bazę, kuri bus naudojama bendriems projektams ir veiklai su Lietuvos subjektais įgyvendinti.

Įgyvendinant programą ypatingas dėmesys skiriamas jaunimui. Didelė dalis programos lėšų nukreipta į užsienyje gyvenančių lietuvių kilmės vaikų švietimą. Skirtas dalinis finansavimas JAV Vermonto valstijoje veikiančios Neringos stovyklautojų kultūriniam švietimui. Įgyvendinamos ir remiamos protų mainus skatinančios mentorystės ir stažuotių programos Lietuvoje (pvz., užsienyje studijas baigusiu lietuvių stažuotių programa „Kurk Lietuvai“ ir kt.), remiama jaunimo organizacijų veikla ir prasmingi projektai, pvz., Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimas PLJS 2014, kuris šią

vasarą pritrauks tūkstančius jaunuolių. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija kartu su Jaunimo reikalų departamentu kasmet remia veiklą, stiprinančią Pasaulio lietuvių jaunimo organizacijos gebėjimus.

– Kaip sekasi Lietuvos valstybei bendradarbiauti su išeivijos organizacijomis? Valstybė siekia, kad emigracija mažėtų, išeivijos organizacijoms norėtųsi kuo daugiau veiklių lietuvių. Kaip sekasi suderinti skirtingus bendradarbiaujančių pusių siekius?

– Dirbame su Pasaulio Lietuvių Bendruomene, kraštų lietuvių bendruomenėmis, kitomis užsienio lietuvių vienijančiomis organizacijomis ir su jomis bendradarbiaujančiais partneriais Lietuvoje. Svarbų vaidmenį atlieka ir Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės, ir konsulinės įstaigos, nes jos yra arčiausiai užsienio lietuvių, o tiesioginių ryšių palaikymas yra viena efektyviausių bendradarbiavimo formų.

Norint konkrečių rezultatų reikalingas nuoseklus kasdieninis darbas ir didesnis lietuviškų bendruomenių vadovų, kurie žino konkrečias lietuvių problemas savo šalyse, išitraukimas. Tai nėra lengvas uždavinys – nei mums, nei bendruomenių vadovams, kurie dirba lietuvių bei laisvalaikio, dažnai finansuoja išlaidas iš savo kišenės. Todėl labai svarbu atrasti ir stiprinti efektyviausias bendradarbiavimo formas.

„Vilmorus“ atlikta užsienio lietuvių apklausa taip pat parodė, kad absoliuti dauguma užsienyje gyvenančių lietuvių pagrindiniu informacijos šaltiniu įvardijo žiniasklaidos priemones, dažniausia tai – internetas (90 proc.), žymiai rečiau renkasi radiją ir televiziją, tuo tarpu spausdinti leidiniai tesudaro 2 proc. Kiti pagrindiniai kanalai – socialiniai tinklai (45 proc.) bei šeimos nariai, draugai. Dauguma nurodė, kad trūksta pozityvios informacijos apie Lietuvos pasiekimus.

Tam tikslui Užsienio lietuvių departamentas informavimui ir bendravimui sukūrė Facebooko paskyrą „Globalia tinklas Lietuva – Global Lithuania Network“, kuriai veikia nuo praėjusių metų. Ten dalijamasi pozityvia informacija apie Lietuvą, užsienio lietuvių veiklą, sėkmės istorijas, anonsus apie užsienio lietuviams skirtus konkursus, stažuotes, praktiką, stipendijas, pan.

Taip pat palaikome tiesioginius ryšius ir bendradarbiaujame su užsienio lietuvių fondais, pvz., Lietuvių Fondu, Kazikų šeimos fondu, Lietuvių katalikų religine šalpa, kurie domisi ir jungiasi prie vertingų projektų kofinansavimo.

G. Damušytė su lietuvių kilmės Nobelio premijos laureatu prof. R. Shiller iš JAV, kuris užsienio reikalų ministro kvietimu lankėsi Lietuvoje. Jo 3 paskaitų ciklą Lietuvos akademinei, verslo ir finansų bendruomenei organizavo Užsienio lietuvių departamentas

miršo lietuvių kalbą. Jiems būtų didelė paskata mokytis kalbos, jei ją išmokus būtų galima gauti kreditus stojant į vietines aukštąsias mokyklas. Bendruomenėse tikima, jog lietuvių kalbos mokymas yra vienas iš tinkamiausių būdų reprezentuoti ir skleisti mūsų kultūrą. Dar daugiau, lietuvių kalbos mokymasis prisidėtų prie Lietuvos ekonomikos, nes skatintų žmones palaikyti ryšius su Lietuva ir jos subjektais. Lietuvių kalbos kaip užsienio kalbos testavimo sistema pasitarnautų ruošiant lituanistinių mokyklų mokymo planus, suteiktų didesnę motyvaciją mokytis kalbos, tėvai būtų daugiau suinteresuoti leisti vaikus į lituanistines mokyklas.

Besimokantiems lietuvių kalbos yra aktualu testuotis ir gauti tarptautiniu lygiu pripažįstamus lietuvių kalbos mokėjimo pažymėjimus. Tarptautinis sertifikatas suteiktų galimybę studentams gauti kreditus ir užsienio universitetuose.

Šiuo metu baigusieji lituanistines mokyklas užsienyje gali išsilaikyti lietuvių kalbos egzaminą Vilniaus universitete, tačiau jiems yra išduodamas tik Vilniaus universiteto sertifikatas dėl lietuvių kalbos egzamino. Kadangi nėra valstybės kuruojamos lietuvių kalbos kaip užsienio kalbos testavimo sistemos, šis sertifikatas nebūtinai bus pripažįstamas kitų Europos ar JAV universitetų.

Dauguma Europos kalbų turi testavimo sistemą. Egzistuoja tų kalbų mokymo programos, nustatyti testavimo principai, vertinimo kriterijai

komisijos, Nacionalinio egzaminų centro bendradarbiavimas.

– Kaip sekasi įgyvendinti „Globalios Lietuvos“ programą?

– Programa yra palyginus jauna, bet manau, kad jau daug kas pasiekta, nors buvo ir tebėra tokių, kurie iki galo nesuvokia programos tikslų, siekių ir galimybių – ne tik užsienyje, bet ir pačioje Lietuvoje. Išgirdus pavadinimą „Globali Lietuva“, visuomenėje klaidingai suvokiama, kad tai visos Lietuvos problemų sprendimą reglamentuojantis dokumentas, „receptas nuo visų ligų“. Šis dokumentas nėra susijęs su tiesioginiu grįžimo skatinimu, migracijos ar integracijos klausimais, jame nenumatyta darbo vietų kūrimo ir kiti visai Lietuvai aktualūs klausimai – juos sprendžia Vyriausybė, vadovaudamasi kitomis programomis, kurias pagal kompetenciją koordinuoja kitos ministerijos. Globalios Lietuvos programa yra skirta stiprinti užsienio lietuvių ryšius su Lietuva.

Didžiausias pasiekimas yra, kad Globalios Lietuvos programa padeda integruoti užsienio lietuvių klausimus į įvairių valstybinių institucijų ir įstaigų darbotvarkę. Tai naudinga užsienio lietuviams, kurie gali dalykiškai naudotis valstybinių institucijų teikiama konsultacijomis, paslaugomis ir atitinkamu projektiniu finansavimu.

„Globalios Lietuvos“ programos priemonių yra labai daug, čia pateiksiu kelis gerus pavyzdžius.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: 708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų: 630-774-2136

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

SMILGA 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929
 EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
 ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
 LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
 KUNIGAIKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
 RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
 ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
 EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
 BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
 WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450
 BOČIŲ MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

A † A
ŠARŪNAS JULIUS UŽGIRIS

Mirė 2014 gegužės 13 d. po sunkios ligos.
Šarūnas, girininko Ignacio Zaleckio sūnus, gimė 1936 m. gruodžio 17 d. Pūžiškėje, Tauragės miškų urėdijoje.
1944 m. Užgirių šeima pasitraukė į Vokietiją, o 1950-aisiais emigravo į Ameriką.
1958 m. Šarūnas bakalauro laipsniu baigė mechanikos inžinerijos studijas University of Illinois Urbanoje. 1966 m. apgynė daktaro laipsnį Illinois Institute of Technology (IIT). Baigęs studijas, Šarūnas dėstė IIT ir prisidėjo prie projekto statant greičiausiai pasaulyje automobilį. 1970 m. automobilis „Blue Flame“ pasiekė pasaulio rekordą, išvystydamas didesnę nei 1 000 kilometrų per valandą greitį.
1970 m. Šarūnas su partneriu įsteigė bendrovę „Triodyne“, kuriai jis ir vadovavo. Įmonė ypatingai pasižymėjo transporto saugumo srityje. 2011 m. American Society of Mechanical Engineers įsteigė apdovanojimą Barnett-Uzgiris Product Safety Design Award, kuriuo pagerbė Šarūną ir jo partnerį.
Šarūnas buvo ateitininkas, Korp. Kęstutis narys, Ateitininkų Šalpos fondo narys bei fondo tarybos pirmininkas.
Nuliūdę liko: žmona Audronė; sūnus Arėjas su žmona Colleen, vaikaičiai Šarūnas ir Kovas; sūnus Vaidas su žmona Julia, vaikaičiai Emma ir Peter; duktė Aidė su vyru David Fitch, vaikaičiai Linas ir Ūla; sūnus Karolis; brolis Egidijus su žmona Irena ir šeima, sesuo Otilija su vyru Gintaru Barkausku ir šeima; pusbrolis Algis Kėželis su žmona Ale ir šeima; svainė Dalia Stakytė Anysienė su vyru Jurgiu bei kiti giminės, gyvenantys Amerikoje ir Lietuvoje.
Atsiveikinimas įvyks penktadienį, gegužės 23 d., 9 val. ryto Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127 St., Lemont, IL, 60439. Šv. Mišios bus atnašaujamos 10 val. ryto. Po Mišių Šarūnas bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame gimines ir draugus dalyvauti a. a. Šarūno laidotuvėse. Šeima pageidauja, kad vietoje gėlių būtų aukojama organizacijai „Vaiko vartai į mokslą“.

Nuliūdusi šeima

A † A
ŠARŪNAS UŽGIRIS

Skandžią netekties ir liūdesio valandą nuoširdžiai užjaučiame žmoną AUDRONEJ, dukrą AIDĖJ, sūnus ARĖJĄ, VAIDĄ, KAROLĮ ir jų šeimas, velionio seserį ir brolių bei visus artimuosius.

Eglė ir Vytautas Dudėnai

Kolegei

A † A
**IRENAI VAIČIULĖNAITEI
KAIRIENEI,**

buvusio Pabaltijo universiteto prof. Stepono Kairio žmonai mirus (Toronto/Canada), gilią užuojautą reiškiamo artimiesiems bei giminėms ir kartu liūdimė netekę brangios kolegės.

*Buvę Pabaltijo universiteto bendramoksliai
1946–1948 m. Hamburg-Pinneberg, Vokietijoje*

www.draugas.org/mirties.html

Paul R. Sodeika, gyvenantis Apple River, IL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiausiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.

Alfonsas Alkas, gyvenantis Tampa, FL, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Esame Jums dėkingi už suteiktą paramą.

A † A
**STEFA ALVIKYTĖ
KISIELIENĖ**

Po ilgos ir sunkios ligos mirė 2014 m. gegužės 15 d.

Gimė 1927 m. sausio 26 d. Varlaukio kaime, Tauragės apskrityje, Stasės Bagavičiūtės ir Jurgio Elvikio šeimoje. Jauniausia iš keturių vaikų (a. a. brolis Bronius Elvikis, a. a. seserys Stasė Rukienė ir Jadvyga Dočkienė).

Baigė Hanau lietuvių gimnaziją. Iki išvažiavimo į Ameriką studijavo J. W. Goethe universitete Frankfurte.

Nuo 1948 m. iki mirties gyveno Cicero. 1951 m. sukūrė šeimą su dr. Petru Kisieliumi. Augino du vaikus – dr. Jolitą Kisieliuotę-Narutiene ir dr. Petrą Vytenį Kisielių.

Dalyvavimas ateitininkų veikloje prasidėjo nuo pat mažens. Priklausė Korp! Giedrai. Kartu su vyru rėmė Dainavos stovyklos įkūrimą, taip pat ir Ateitininkų Namus Lemonte. Daug metų buvo Cicero Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto valdybos narė. Priklausė Cicero Lietuvių Bendruomenei.

Nuliūdę liko: duktė dr. Jolita Kisieliuotę-Narutienė su vyru dr. Vytu Naručiu ir anūku Aru, sūnus dr. Petras Vytenis Kisielius su žmona Daiva ir anūkais Žara, Siga, Mantu, Zigmui ir Žiba. Amerikoje liko pusseserės Julia Pupelis ir Helen Hagensee ir jų šeimos; sūnėnai dr. Antanas Razma ir dr. Edis Razma su šeimomis; dukterėčios duktė Raimonda Pabendinskienė su šeima, giminės Arnoldas Čerkevičius ir Antanas Elvikis su šeimomis. Lietuvoje liko sūnėnas Bronius Elvikis ir dukterėčios Irena Gasparaitienė, Jadvyga Gričiuvienė ir Onutė Mockuvienė su šeimomis.

Velionė bus pašarvota penktadienį, gegužės 23 d. nuo 5 val. p. iki 9:30 val. v. Maldas praves kun. Nerijus Šmerauskas 7 val. v. Linhart Funeral Home 6820 Cermak Rd. Berwyn, IL.

Šeštadienį, gegužės 24 d. lankymo valandos nuo 8 val. r. iki 8:45 v. r. Iš laidojimo namų 9 val. r. bus išlydėta į Šv. Antano bažnyčią, 1510 S. 49th Ct., 15 St. ir 50 Avenue sankryža, Cicero, IL, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą.

Po šv. Mišių a. a. Stefa bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse. Visi esate labai maloniai ir nuoširdžiai kviečiami dalyvauti a. a. Stefos laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Brangiai motinai,

A†A
Stefai Kisielienei

mirus, gilią užuojautą reiškiamo jos dukrai,
Šiaurės Amerikos ateitininkų tarybos narei
dr. Jolitai Kisieliuotei Narutienei, jos vyrui
Vytui Naručiu, sūnui – Ateitininkų federacijos
tarybos nariui dr. Petru Vyteniui Kisieliu, jo žmonai Daivai, vaikaičiams Arui Naručiu, Žarai, Sigai, Mantui, Zigmui ir Žibai
Kiseliams.

ŠIAURĖS AMERIKOS ATEITININKAI

A † A
JONUI JURKŠAIČIUI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą žmonai NINAI, sūnui VIKTORUI, dukterims SILVIJAI ir IN-DREI, jų šeimoms, anūkams, sūnėnui VYTAUTUI IŠ-KELIŪNUI, giminėms ir artimiesiems.

Beverly Shores Lietuvių klubas, Indiana

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Gegužės 22 d., per Aldonos ir Elenos vardadienius, 10 val. r.** PLC skaityklos kambaryje Lietuvos Dukterų draugijos valdybos narės ruošia arbatėlę. Kviečiame visus atvykti, pasisvečiuoti, pasivaišinti valdybos narių paruoštomis vaišėmis, pabendrauti ir pasveikinti varduvininkes (jei tokių bus).

■ **Gegužės 23 d., penktadienį, 6:30 val. v.** Ateitininkų namuose, (1380 Castlewood Drive, Lemont, IL) įvyks „Padėkos vakaronė“, skirta Indrei Tijųnėlienei, kuriai neseniai buvo įteiktas Gabrielės Petkevičaitės-Bitės atminimo medalis „Tarnaukite Lietuvai“. „Saulutės“ vaikų globos būrelis maloniai kviečia visus ateiti ir kartu pasidžiaugti.

■ **Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL), šį šeštąjį Velykų sekmadienį, gegužės 25 d., 10 val. r.,** Eucharistijos šventimą atnašaus kunigas Jaunius Kelpšas. 15 minučių prieš šv. Mišias sukalbėsime Švč. Mergelės Marijos litanią. Šiuo metu parapija švenčia savo 100 metų jubiliejų. Primename, kad kiekvieną ketvirtadienį, 8 val. r., šv. Mišios yra laikomos lietuvių kalba. Kviečiame visus dalyvauti.

■ **Baltijos jėzuitų plėtros taryba kviečia** stebėti pavasarinį paukščių gyvenimą. Išskylai vadovaus paukščių žinovas Tadas Birutis. Susitikimas planuojamas šeštadienį, gegužės 31 d., ryte. Norinčius dalyvauti, prašome pranešti el. paštu: lithjesuit@hotmail.com arba palikti žinutę tel. 630-243-6234. Smulkesnė informacija bus suteikta užsiregistravusiems.

■ **Lietuvos ambasados taurės krepšinio turnyras**, skirtas LR ambasados JAV 90-mečiui, vyks birželio 7 d., šeštadienį, nuo 10 val. r. iki 6 val. v. Southern Regional Technology and Recreation Complex, 7007 Bock Road, Fort Washington, MD 20744. Komandų registracija – iki gegužės 25 d. el. paštu: rytpakrante@yahoo.com arba tel. 203-895-7147. Vieta turnyre garantuojama tik tiems, kurie bus susimokėję žaidynių mokesčių ir atsiuntę paštu savo žaidėjų sąrašą.

■ **Šiuo metu vyksta registracija į „Žiburėlio“** mokyklėlę Pasaulio lietuvių centre. Kviečiame besidominčius tėvelius kreiptis į „Žiburėlio“ administraciją tel. 630-257-8891.

DRAUGAS 773-585-9500

Kanų kino mugėje – Lietuvos paviljonas

„Redirected“ kūrėjai Kanuose

„Kino pavasario“ nuotr.

Gegužės 14 d. prasidėjusio tarptautinio Kanų kino festivalio mugėje veikia Lietuvos kino paviljonas. Mugės metu užsienio kino profesionalams bus parodyti lietuviški pilnametražiai vaidybiniai filmai „Redirected“ ir „Lošejas“ bei šeši trumpametražiai filmai. Be to, Lietuvos paviljone populiariausi lietuviški filmai bei pristatoma pelno mokesčio lengvata, sudaranti palankias sąlygas kurti filmus.

Savaitgalį į Kanus atvykusi gausi tarptautinio Vilniaus kino festivalio „Kino pavasaris“ komanda sukviėtė kino industrijos atstovus į 20-ojo, jubiliejinio, Lietuvos kino įvykio pristatymo vakarą. Kanų kino festivalyje be tarptautinių filmų premjerų vyksta dar ir didžiausia kino industrijos mugė „Marche de Film“, kurioje šalys ir kino festivaliai iš viso pasaulio pristato savo 2014–2015 metų naujienas bei planus. Būtent čia Viliaus kino festivalis paskelbė savo jubiliejinio dvidešimtojo festivalio datą. Jis įvyks 2015 m. kovo 19 – balandžio 2 d.

Į „Kino pavasario“ surengtą renginį Kanuose atvyko Lietuvos kultūros ministras Šarūnas Birutis, Lietuvos kino centro direktorius Rolandas Kvietkauskas; Berlyno, San Sebastiano, Sofijos, Minsko, Talino, Locarno, Salonikų ir kitų kino festivalių atstovai, taip pat ir kino centrų, kitų įtakingų organizacijų atstovai iš D.Britanijos, Prancūzijos, Slovakijos, Čekijos, Rumunijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Makedonijos, Vokietijos, Ispanijos, Italijos, Kolumbijos.

Viename gražiausių Prancūzijos miestų vykusiame renginyje buvo pristatyta ir jubiliejinio „Kino pavasario“ šalis – partnerė. Tai – Prancūzija. „Kiti metai mums itin svarbūs, todėl ne tik lauksime garbių svečių iš užsienio, vėl ruošime kokybišką filmų programą, bet ir grįšime prie to, nuo ko viskas prasidėjo. O viskas prasidėjo nuo Prancūzijos, nes Frederic Jugeau, pirmasis Prancūzijos kultūros atašė Lietuvoje, prieš dvidešimt metų pasiūlė surengti kino festivalį. Per devynioliką metų išaugom į solidų tarptautinį kino renginį ir su Prancūzija švęsime dvidešimtąjį jubiliejų“, – atskleidžia ateities planus festivalio „Kino pavasaris“ direktorė Vida Ramaškienė. „Draugo“ info

www.draugas.org/kalendorius

PRELATUS EDMUNDAS J. PUTRIMAS
Lietuvos Vyskupų Konferencijos (LVK) Delegatas
užsienio lietuvių katalikų Sielovadai
1 Resurrection Road, Toronto, ON M9A 5G1, CANADA
tel: (+1) 416 - 233 -7819 ♦ faks: (+1) 416 - 233 -5765
el. paštas: putrimas@sielovada.org ♦
Interneto svetainė: www.sielovada.org

J.E. vysk. Paulius Baltakis, OFM, Šv. Sosto paskirtas išeivijos lietuvių katalikų vyskupu nuo 1984 m. iki 2003 m. šiais metais švenčia 30 metų vyskupystės bei savo garbingo 90 metų amžiaus jubiliejus.

Didžiausias vyskupo Baltakio ganytojiškasis darbas ir misija išeivijoje vyko tuo metu, kai Lietuva buvo prislėgta sovietinės okupacijos, kai Lietuvos katalikų Bažnyčia ir tikinčiųjų teisės buvo niekinamos. Per savo asmenybę ir autoritetą Jis vienijo išeivijos lietuvius katalikus laisvajame pasaulyje ir tarp jų tapo Lietuvos katalikų Bažnyčios pagrindžio balsas.

Vysk. Baltakio pagerbimas organizuojamas 2014 m. rugpjūčio 30 d. su padėkos Mišiomis ir iškilmingais pietumis lietuvių pranciškonų vienuolyne Kennebunkporte, Maine, JAV.

JAV lietuviams kviečiami dalyvauti Mišiose (12 val. p. p.) ir vaišėse (1 val. p. p.), kuriose pagerbsime mūsų T. Paulių. (The Franciscan Guest House of Kennebunk, PO Box 273, 26 Beach Ave, Kennebunk Beach, ME 04043)

Dėl nakvynių: yra užsakyti kambariai svečiams specialia kaina vienuolyno pastatuose. Norėdami užsakyti kambarį malonėkite iki birželio 1 d. susiskambinti su Kara Nappi – Franciscan Guest House – 1-207-967-4865 ext 48.

Pokylio pietų kaina 25 dol. asmeniui.

Pagarbiai Kristuje,

prel. Putrimas

Kviečiame į Visuotinę Sekminių Šventę

Sekmadienį, Birželio 8d., 11 val ryto Šv. Mišios
Pasaulio Lietuvių centre, Ritos Riškienės salėje

Užbaigsime vajú „Mokyti pažinti Kristų“

Paminėsime Misijos 25-mečio išvakarės

**Padėkosime Tėvui Antanui Saulaičiui
už Jo tarnystę mūsų bendruomenėje**

*Pabendravimas ir vaišės
Renginys nemokamas*

Palaiminto Jurgio Matulaičio Misija
14911 127th St. Lemont, IL 60439

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME

„DRAUGĄ“